

Oponentský posudek diplomové práce

Magisterský program RS UK FHS v Praze

Název práce: Psychické prožívání neplodnosti a asistované reprodukce z pohledu neplodného jedince

Jméno studenta: **Bc. Lucie Vinterová, DiS**

Zaměření studia: (řízení nebo supervize)

Předložená DP dělá dojem, jako by ji vytvářeli dva autoři: první se zájmem o téma a snahou zpracovat ho do hloubky, druhý nejen bez zájmu o věc, ale i bez snahy dostat požadavkům DP aspoň formálně.

V každém textu je riziko přehlédnutí gramatické chyby i po několika čteních. Autorka však zřejmě po sobě text nečetla ani jednou. Namátkou upozorňuji na tyto chyby: str. 11 ženy by měli, str. 25 U embryí, které se, ... aby potomci byly geneticky spřízněni, str. 28 výzkumy, které se zabývali, str. 29 ženy ... podstoupili, str. 30 Partnerský pár tak smutní na něčím, co vlastně nikdy neměli, str. 32 neplodné páry, které vztoupí do procesu asistované reprodukce jsou psychicky odolní, jsou připraveni, ... Muži .. zůstává, str. 33 minulosti, kdy byly tvz. rodinný lékaři, str. 34 pacient je na lékaře závislý, str. 37 nenašli se žádné překážky, str. 38 ženy mývají, str. 40 zabývali Hašková H. a Konečná H... zdravotníků a lékařů, které pracují, str. 42 všechny důležité témata, ... V textu je také mnoho formulačních neobratností, které až mohou mást. První je například hned v abstraktu: Cílem diplomové práce bylo zjistit, jak žena prožívá neplodnost, jak prožívali proces asistované reprodukce. Další v Úvodu: Empirická část obsahuje výzkumný problém, který jsem zaměřila na pochopení prožívání jedince v procesu asistované reprodukce.

Problém je také v citacích literatury. Na několika místech autorka DP cituje autora, jehož text ale není uveden v seznamu literatury. Brala bych to jako běžné opomenutí, kdyby to nebylo opakované a kdyby právě o tohoto autora neopírala zásadní tvrzení – nemohla jsem tedy pak dohledat, z jaké literatury autorka čerpala. Např. v kapitole 2.2.2 Dárcovství vajíček, str. 25, je citován Řeháček, ale nepodařilo se mi zjistit co je to za text (v literatuře není). Podobně v kapitole 3. Etické problémy cituje Slabého, ale seznam literatury žádného takového autora neobsahuje. Naopak na mnoha místech autorka DP čerpá informace z odborné literatury (nebo se to aspoň zdá), často významné či kontroverzní, ale zdroje neuvádí.

K některým výrazným obsahovým odborným chybám:

- Práce má název “Psychické prožívání neplodnosti a asistované reprodukce z pohledu neplodného jedince”, ale jako cíl je hned v abstraktu uveden “Cílem diplomové práce bylo zjistit, jak žena prožívá neplodnost...”, navíc se liší anglický abstrakt: “The aim of this dissertation was to find out how does a woman experience infertility and how do women experience the process..” Pokud se výzkum nakonec týkal jen žen, musí to zdůvodnit.

- Kapitola 1.1 str. 12 uvedeno: “Naději na otěhotnění má statisticky vzato 40% – 60% neplodných párů s touto diagnózou.” U takového údaje je nutný zdroj.
- Kapitola 1.2 Rizikové faktory neplodnosti u žen - autorka uvádí spoustu zásadních tvrzení, která ale nedokládá odbornou literaturou. Jak například ví, že ženám kuřačkám trvá otěhotnění až pětkrát déle než ženám, které nekouří, že ženskou plodnost může ovlivnit i vysoký příjem kofeinu, či že mezi zevní škodlivé vlivy, které působí na ženskou plodnost, patří také olovo, radioaktivní záření, pesticidy?
- V kapitole 1.2.3 Pohlavně přenosné nemoci tvrdí, že prvotní příčinou neplodnosti jsou pohlavně přenosné choroby, ale v této podkapitolce neuvádí jediného autora, navíc je tvrzení nepravdivé.
- Podobně v kapitole 1.2.4 Psychosociální faktory píše, že “tyto situace pak mohou mít za následek vynechání ovulace, menstruace apod.” Neuvádí odkud toto (nepravdivé) tvrzení má; kdyby tvrzení podložila přijatelným autorem, je odpovědnost na něm.
- Na začátku kapitoly 1.3 Příčiny ženské neplodnosti uvádí dělení příčin, ale v textu se ho nechrání, nemluví o tom, že je kapitola obsahově špatně. Vůbec například neuvádí mezi příčinami neprůchodnost vejcovodů, která byla prvotním důvodem k rozvoji in vitro fertilizace (hlavního tématu DP). Není také pravda, že nejčastější příčinou potratů a sterility jsou vrozené vady dělohy; příčinou potratů jsou genetické abnormality plodu, příčinou sterility hormonální poruchy. Veselou chybou je uvedení poruchy funkce spermií v kapitole o ženských poruchách plodnosti (str. 15).
- V kapitole o mužských poruchách plodnosti (str. 16) tvrdí, že nejčastější příčinou mužské neplodnosti je tzv. impotence muže (impotencia coeundi), což není pravda. A opět je to bez odkazu na zdroj. Úplně chybí zmínky o mužských vývojových vadách, o varikokéle, atd., což jsou velmi významné příčiny poruch plodnosti mužů.
- V podkapitole 1.4.3 Mechanické příčiny neplodnosti muže popisuje vazektomii. Píše, že je to metoda antikoncepce. Nechápu proto tuto zmínku v práci o neplodnosti, navíc i jako kontracepční metoda je v naší zemi velmi marginální.
- Kapitola 1.5.1 Vyšetření ženy vůbec neobsahuje základní vyšetření – hormonální.
- V kapitole 1.5.2 Vyšetření muže nejmenuje další podstatnou metodu, a to je prohlídka.
- Kapitola 2.1 Metody asistované reprodukce dokazuje, že autorka nepochopila jejich princip. Na str. 20 například píše: “Metody umělého oplodnění zahrnují moderní technologické postupy, při kterých jsou vajíčka odebírána z vaječníků, oplodněna mimo ženské tělo a potom zavedena do dělohy (Doherty, 2006). Mezi metody asistované reprodukce patří IUI, IVF...”. U metody IUI se ale vajíčka vůbec neodebírají.
- Na str. 22 autorka uvádí, že se nejčastěji zavádějí dvě embrya. To dokazuje, že není v kontaktu se zásadními změnami, ovlivňujícími provádění IVF v posledních letech: preferuje se transfer jediného embrya, tzv. SET nebo eSET.
- Kapitola 2.1.2.2. se sice jmenuje Kryoeembryotransfer, ale popsáno je (velmi slabě) tzv. mražení embryí, nikoliv slíbený kryoeembryotransfer. Navíc chybí aspoň zmínka o vitifikaci.
- V kapitole 2.2 Dárcovství uvádí nepravdivé informace, navíc nechápu proč v kapitole o regulaci léčby cituje ze zahraniční literatury, nečerpá z českých zákonů regulujících asistovanou reprodukci.
- Podobně nepřijatelně napsaná je významná kapitola 3. Etika. Autor Slabý, z něhož pravděpodobně čerpá (uvádí ho v závorce), není uveden v seznamu literatury, navíc to asi – podle obsahu kapitoly – není dobrý odborník. Kapitola neobsahuje zásadní etická témata, která znají z médií snad i všichni laici, a to je věk přístupu k ART, zda mají mít přístup homosexuální páry a single osoby, social freezing, PGD, atd...

- Nechápu, proč v kapitole 4.1 uvádí toto: “Prožívání neplodných párů dle Elisabeth Kubler-Rossovové můžeme rozčlenit do několika fází:...:“. Nevím, že by se zmíněná autorka zabývala neplodností, mám ji spojenou s tématem umírání. Pokud autorka DP její schéma pouze aplikovala na situaci neplodnosti, musí to zde uvést a zdůvodnit.
- Nevidím důvod proč v DP v roce 2015 o ART uvádí publikaci z roku 1949. Chápala bych to v nějakém historickém kontextu, ale tak to zde není.
- Jedna ze tří výzkumných otázek je zaměřena na copingové strategie. Očekávala bych, že budou v teoretické části dostatečně rozebrány, ovšem není o nich v podstatě nic - viz str. 32, kapitola 4.6.
- .
- .
- .
- V kapitole Diskuze bych očekávala srovnání vlastních výsledků s výsledky jiných autorů, s odbornou literaturou (citovanou v teoretické části). Očekávala bych vysvětlení proč a čím se případně výsledky liší, atd. Nic takového tam není.

Z popsaných důvodů bohužel práci **nedoporučuji k obhajobě**.
 Klasifikace: **neprospěl**.

Posudek vypracoval(a): doc. Hana Konečná

Datum: 27.5.2015